

کەسانی تەمەن ١٦ سالان و گەورەتر پادەسپێردرین کوتانی برەوپیڤدەری COVID-19 وەرگرن بەزوترین کاتی گونجاو.

بۆچی برەوپیڤدەر پێویستە؟

هەرچەند ئەگەر COVID-19 ت وەرگرتبیت، توێژینهوهکان دەریدەخەن کە بەرگەگرت دەستدەکات بە کەمکردن بە تێپەربوونی کات.

ژەمی برەوپیڤدەر سیستەمی بەرگەگرت وریا دەکاتەوه چون ڤایروس بدۆزیتەوه و شەری لەگەڵدا بکات. برەوپیڤدەر ٩٥% پاراستنت زیاد دەکات دژ بە نهخۆشی مهترسیدار له COVID-19 وه.

کۆ دەتوانیت کوتانی برەوپیڤدەر وەرگرت؟

کەسانی تەمەن ١٦ سالان و گەورەتر دەتوانن کوتانی برەوپیڤدەر وەرگرن ٣ مانگ دوای ژەمی دووهمیان لە پیکوتهی COVID-19. دەبیت کەسانی لاو و خاوەن تەندروستیش کوتانی برەوپیڤدەر وەرگرن. لە ماوهی زستاندا، مهترسی گرتنی ڤایروس زیاتر دەبیت، بۆیه کوتانی برەوپیڤدەر ههنگاوێکی ئاسانه دهتوانیت بیگریته بهر بۆ ئەوهی خۆت و دەورووبەرە کەت سەلامەت رابگریت.

ئایا من برەوپیڤدەرم پێویستە ئەگەر من بەرلهوه COVID-19 گرتبیت؟

بەڵێ. بەرگەگری سروشتی هەرکەسیک دژ بە توشبوون لە پاشەپۆژدا جیاوازه. برەوپیڤدەرەکان دەتوانن پاراستنت بەهێزتر بکەن تا رێژهی ٩٥% دژ بە نهخۆشی ترسناک.

تۆ دەتوانیت کوتانی برەوپیڤدەر وەرگرت هەرکە بەتەواوی چاکبوویتەوه لە ڤایروسه کە. بۆ زۆر بهی خهڵک ئەمه له دەوری ٤ بۆ ٦ ههفتهیه له دواي تووشبوون.

کام لە پیکوتهکان بەردەسته بۆ ژەمی برەوپیڤدەر؟

پیکوتهکانی Moderna mRNA و Pfizer راسپێردراون وەک ژەمی برەوپیڤدەر بۆ کەسانی ١٨ سالان و گەورەتر، ئەگەرچی تۆ پیکوتهی دیکەت وەرگرتبیت بۆ دوو ژەمی یه کەمت. پیکوتهی Pfizer پیکوتهی برەوپیڤدەری قەبوولکراوه بۆ کەسانی تەمەن ١٦-١٧ سالان. دهکریت پیکوتهی AstraZeneca به کاربهینریت کاتیک پیکوتهی mRNA په سەند ناکریت له پرووی پزیشکه وانییه وه، یان کەسیک کوتان به پیکوتهی mRNA په تده کاته وه. پیکوتهی Novavax دهکریت به کاربهینریت ئەگەر هیچ پیکوتهیه کی تری COVID-19 گونجاو دانەنریت بۆ ئەو کەسه.

ئایا من دووچارى کارىگه‌رى لاوه‌كى له بره‌وپیده‌روهه ده‌بم؟

تۆ له‌وانه‌یه دووچارى کاردانه‌وه‌ی لاوه‌كى سوک و باو بیت کاتیک ژهمی بره‌وپیده‌ر وه‌رده‌گریت، هه‌روه‌کو ئه‌وانه‌ی له‌دوای یه‌که‌مین دوو ژهم. ئه‌وانه ده‌کریت له‌نیویاندا قۆل ئیشان، تاوتی، نازاری ماسولکه یان هه‌ستکردن به هیلایه‌ی هه‌بن. له‌گه‌ل پزیشکی گشتی خۆت قسه بکه ئه‌گه‌ر له‌خه‌می ئه‌وه‌دایت.

بۆچی که‌سانی ته‌مه‌ن ژیر ۱۶ نه‌شیاون بۆ بره‌وپیده‌ر؟

ژهمه‌کانی بره‌وپیده‌ر له ئیستادا راناسپی‌درین بۆ که‌سانی ته‌مه‌ن ژیر ۱۶ سالان. له‌م گروپی ته‌مه‌نه‌دا، نه‌خۆشی مه‌ترسیدار له COVID-19 هه‌ باو نیه، و یه‌که‌مین دوو ژهم به‌رسیقی به‌رگه‌گری به‌هیز دروسته‌کات.

ئایا وه‌رگرتنی کوتانی بره‌وپیده‌ر بۆ مه‌ترسیه له‌ ماوه‌ی دووگیانی بووندا؟

ژهمی بره‌وپیده‌ر بۆ مه‌ترسیه و راسپارده ده‌کریت بۆ ژنانی دووگیان ئه‌وانه‌ی دوو ژهم له پیکوته‌ی COVID-19 یان وه‌گرتوه. به‌خۆکوتان، کۆرپه‌که‌شت ده‌پارێزیت. به‌لگه‌ هه‌یه که ئه‌و پاراستنه‌ی له پیکوته وه‌ریده‌گریت ده‌شگوازێته‌وه بۆ کۆرپه‌که‌ت. به‌لگه‌ی به‌ربلاوتر نیشانی ده‌دات که پیکوته‌کانی COVID-19 مه‌ترسیان نیه ئه‌گه‌ر دووگیانیت، شیرده‌ده‌یت یان له‌هه‌ولێ مندال هینانیت. ئه‌وانه کارناکه‌نه سه‌ر به‌پیتی تۆ.

ئایا پیکهاته‌کانی پیکوته‌ی COVID-19 گونجاون بۆ من؟

گشت پیکهاته‌کانی COVID-19 خراونه‌ته لیستی Australian Register of Therapeutic Goods (تۆماری ئوسترایایی بۆ کالاکانی چاره‌سه‌ری).

هیچکام له پیکوته‌کانی COVID-19 فه‌بوولکراو نین له ئوسترایا:

- < هیلکه یان به‌رهمه‌کانی ئاژه‌لی تیا‌دا بیت
- < گه‌ر فایروسی زیندوی تیا‌دایت که ده‌بیته‌هۆکاری COVID-19
- < ده‌کریت کاربکات یان کارلیکی هه‌بیته‌له‌گه‌ل DNA ی تۆوه به‌هه‌ر شیوه‌یه‌ک
- < هه‌رشتیکی تیا‌دایت که ده‌کریت به‌دواتا بکه‌ویت.
- < گونجاو نین بۆ که‌سانیک له هه‌ندیک له ناین و باوه‌ره‌کاندا

ئه‌گه‌ر به‌رپۆژوویت وه‌ک به‌شیک له پشوی جه‌ژنه‌کان، مه‌ترسی نیه پیکوته‌ی COVID-19 و بره‌وپیده‌ر وه‌رگرت. پیکوته‌کانی COVID-19 پۆژوه‌که‌ت ناشکینن چونکه نابنه هۆکاری هیچ شتیکی بچیته‌ ناو گه‌ده‌ته‌وه.

پیکوته‌کانی COVID-19 گۆرین له DNA یان له جینه‌کانی تۆ ناکه‌ن. پیکوته‌کان جه‌سته‌ی تۆ فیرده‌که‌ن چۆن خۆی بپارێزیت دژ به COVID-19 و له ماوه‌ی چه‌ند پۆژیکدا پۆسه ده‌کریت. ئه‌وانه به‌هیچ جۆریک کار ناکه‌نه سه‌ر یان کارلیک ناکه‌ن له‌گه‌ل DNA تۆدا.

ئایا کوتانی بره‌وپیده‌ر زۆره‌ملی یه؟

نه‌خیر، هه‌رچه‌ند ئه‌گه‌ر تۆ شیاوویت و زیاتر له ۶ مانگه ژهمی بره‌وپیده‌رت وه‌رنه‌گرتوویت له کاتی ژهمی دووه‌مه‌ته‌وه تۆ چیتروا دانانریت که تۆ نویتترینت کوتانه‌کانی COVID-19 وه‌رگرتوه و له کاته‌که‌شی دوا‌ده‌که‌ویت.

برهوپیدهری دیکه COVID-19 ی زستان چیه و کێ دهییت دانیه کی لی وهگریت؟

هه ندیک خه لک زیاتر له مه ترسی نه خو شی ترسناک دان له COVID-19 وه. بو پاراستنی نه و خه لکه بهر له زستان، ژهمی دیکه (دووهم) راده سپی دریت.

له مانگی نیسانی ۲۰۲۲ وه وه، تو شیاویت بو پیکوته ی زستانی COVID-19 (برهوپیدهری دووهم) نه گهر تو:

- < ته مهن ۶۵ سالان یان سه روتریت
- < نه بورجینال و دورگه نشینانی ته نگه ی تو رسی ته مهن ۵۰ سالان و سه روتریت
- < نیشته جی ده زگای چاودی ری به سالچوو یان چاودی ری بیتوانایت
- < ته مهن ۱۶ سالان و سه روتر و به توندی که می بهرگه گریت هه یه. بو نه و که سانه ی له م گروهه دا، ژهمی پیکوته ی زستان پینجه مین ژهمی پیکوته ی COVID-19 ده ییت (سی ژهمی سه ره تایی، یه که مین ژهمی برهوپیدهر و برهوپیدهری زستان).
- تو ده توانیت کوتانی برهوپیدهری COVID-19 زستان ۴ مانگ پاش یه که م ژهمی برهوپیدهرت، یان ۴ مانگ پاش دلنیایی تو وشوونی COVID-19 نه گهر تو COVID-19 ت هه بو بیت له کاتی یه که م ژهمی برهوپیدهرته وه.
- زورینه ی نه و که سانه ی که شیاون بو پیکوته ی دیکه COVID-19 زستان شیاون بو پیکوته ی نه نفله وه نزا به خو رایی.

نایا وهگرتنی کوتانی COVID-19 ونه نفله وه نزا له هه مان کاتدا بی مه ترسییه؟

بی مه ترسی و له باره هه ردوو پیکوته ی COVID-19 و پیکوته ی نه نفله وه نزا له هه مان کاتدا وه گریت. سه ردانی پزشکی گشتی خو ت، ده رمانخانه که ت بکه نه گهر پیتخوشه هه ردوو پیکوته که پیکه وه وه گریت.

واده دیاری بکه

واده بو وه گرتنی برهوپیدهر به رده سته له هه زاران شوین له سه رتاسه ری NSW، له نیویاندا ده رمانخانه کان و پزشکی گشتیه کان. هه روه ها زوربه ی نۆرینگه کانی NSW Health یه که سه ر چوونه ژووره وه قه بو ول ده که ن نه وه ش واتای نه وه یه پیویست ناکات واده بگریت.

< واده دیاری بکه یان یه که سه ر برۆ ژووره وه لای [نۆرینگه ی کوتانی NSW Health](#).

< واده دیاری بکه له لای نۆرینگه، [پزشکی گشتی یان ده رمانخانه ی نزیکه خو ت](#).

نه گهر یارمه تیت پیویسته بو دیاری کردنی واده، په یوه ندی بکه به [National Coronavirus Helpline](#) (هیلی یارمه تی نیشتمانی کرۆنا فایروس) به ژماره **1800 020 080** و 8 هه لبژیره بو خزمه تگوزاری وه رگی رانی زاره کی.